

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในชุมชนชนบท เขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อต้องการทราบถึงพฤติกรรมสุขภาพทั้งในภาวะปกติ และภาวะที่เจ็บป่วย ซึ่งงานพื้จะกล่าวถึง รูปแบบของการวิจัย กลุ่มประชากร ขนาดตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอตามลำดับดังนี้

3.1 รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research)

3.2 กลุ่มประชากรที่เข้าในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่เข้าในการวิจัย คือหัวหน้าครอบครัวหรือภรรยาที่อาศัยอยู่ในตำบล หมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยพิจารณาเลือกตำบลให้กระจายไป ทั้ง 3 ด้าน (ทิศทาง) ของเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโนนท่อน ตำบลดอนหัน และตำบลบ้านหว้า หลังจากนั้นได้เลือกหมู่บ้านที่มีจำนวนหลังคาเรือน 100-300 หลังคาเรือน และทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เลือกหมู่บ้านที่จะทำการศึกษา จากตำบลที่กำหนดไว้ ตำบลละ 2 หมู่บ้าน รวม 6 หมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบลและหมู่บ้าน

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนหลังคาเรือนที่สำรวจได้
โนนท่อน	บ้านโนน หมู่ที่ 1	175
	บ้านท่อน หมู่ที่ 2	
ดอนหัน	บ้านหนองหญ้าแพรก หมู่ที่ 5	83
	บ้านหนองหญ้าแพรก หมู่ที่ 12	
บ้านหว้า	บ้านเหล่าโพหนอง หมู่ที่ 7	101
	บ้านเหล่าโพหนอง หมู่ที่ 12	

3.3 ขนาดตัวอย่างงานวิจัย

3.3.1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ทำการวิจัย โดยสัมภาษณ์จากหัวหน้าครอบครัว หรือภรรยา จำนวนที่ครัวเรือนใดมีคู่สมรสมากกว่า 1 คู่ จะสัมภาษณ์เพิ่มในเรื่อง อนามัยแม่และเด็กด้วย ซึ่งการสัมภาษณ์ครัวเรือนจะสัมภาษณ์ทุกครัวเรือนที่พบในวันที่เข้าไปทำการสำรวจ

3.3.2 ผู้นำชุมชน โดยการสัมภาษณ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน พสส. และ อสม. เป็นการสัมภาษณ์แบบใช้ประเด็นคำถามเป็นแนวทางในการซักถามข้อมูลต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 แบบสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้าน แบบสัมภาษณ์ชุดนี้คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด มีรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์และลักษณะทั่วไปของชุมชนที่รวบรวม ดังนี้

- ลักษณะทั่วไปของชุมชน
- ที่ตั้งและประชากร
- การคมนาคม
- ลักษณะทางเศรษฐกิจ
- ภาวะด้านสาธารณสุข
- การสื่อสารในหมู่บ้าน
- การพัฒนาหมู่บ้าน
- การจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน
- ข้อคิดเห็นของผู้นำชุมชน

3.4.2 แบบสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวและหรือภรรยา ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขมาจากแบบสัมภาษณ์ที่เคยใช้ในการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนอาศัยแนวทางการสร้างคำถามจากเอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอนามัยของประชาชน ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประชากร
- ส่วนที่ 2 สุขภาพสิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย
- ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในชุมชนของครัวเรือน
- ส่วนที่ 4 พฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในภาวะปกติ
- ส่วนที่ 5 พฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในภาวะที่เจ็บป่วย
- ส่วนที่ 6 ความต้องการของประชาชนต่อบริการสาธารณสุขของรัฐ

3.5 วิธีการวิจัย

3.5.1 สำรวจพื้นที่ โดยทำการศึกษาข้อมูล พื้นที่ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกตำบล และหมู่บ้าน หลังจากนั้นได้ออกทำการสำรวจหมู่บ้าน เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลที่ถูกต้องและเลือกหมู่บ้านที่ศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยได้มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สถานีอนามัยตำบล และขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน

3.5.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเตรียมวางแผนการออกเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 6 หมู่บ้าน โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดวัน เวลาที่จะออกเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละหมู่บ้าน และขอความร่วมมือไปยังเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอ และตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการนัดหมายกลุ่มประชากรที่ศึกษา

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างจากทั้ง 6 หมู่บ้าน โดยผู้วิจัยและนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัย ซึ่งได้รับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิค การสัมภาษณ์ มีความเข้าใจเนื้อหาของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ สามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้ ส่วนการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชนนั้น นักวิจัย

ทำการสัมภาษณ์เอง

3.6.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละหมู่บ้าน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการควบคุมการเก็บข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลให้แล้วเสร็จในแต่ละวัน

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์แล้วนำมาลงรหัสในแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาเข้าไมโครคอมพิวเตอร์ และทำการตรวจสอบความถูกต้องในการนำเข้าสู่ข้อมูล (Verification) แล้วจึงนำปวิเคราะห์หาดัชนีการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน